

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางชินเนคติกส์

หน่วยการเรียนรู้

เรื่อง เขียนแผ่นดินถิ่นขอนแก่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

พื้นฐานการเขียนเชิงสร้างสรรค์

นางสาวนิตยา ไสยะกิจ

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนศรีหนองขาววิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางชินเนคติกส์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “เขียนแผ่นดินขอนแก่น” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ชุดที่ ๑ พื้นฐานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ ซึ่งรูปแบบของกิจกรรมมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ด้วยวิธีการ เชื่อมโยงที่แตกต่างกันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเข้าด้วยกัน โดยใช้กระบวนการเปรียบเทียบ เพื่อช่วยในการสร้าง ผลงานที่สร้างสรรค์ แปลกใหม่ ไม่ซ้ำเดิม และสามารถนำความคิดมาสร้างสรรค์นั้น มาพัฒนาความสามารถ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

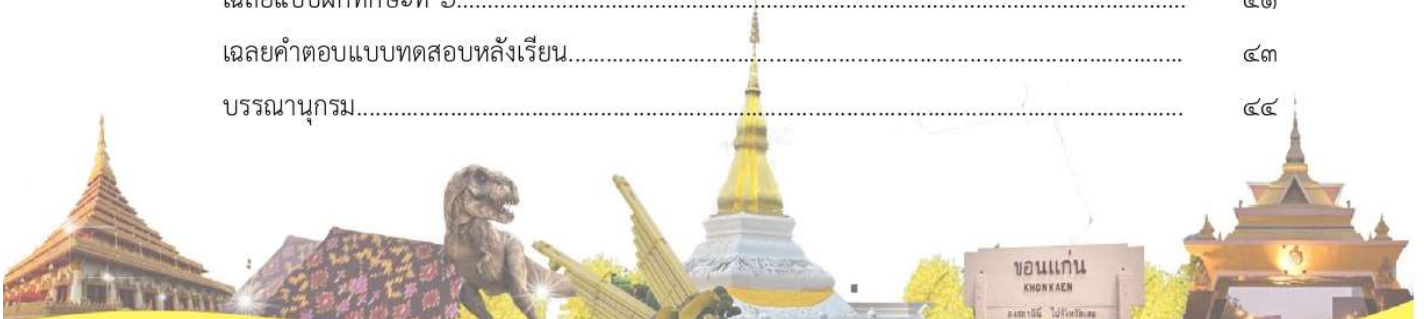
ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณะครูโรงเรียนศรีหนองขาววิทยา ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางชินเนคติกส์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “เขียนแผ่นดินขอนแก่น” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่มนี้ มีความถูกต้อง สมบูรณ์ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้สนใจในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่าง มีประสิทธิภาพต่อไป

นางสาวนิตยา ไสยะกิจ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	๗
คำแนะนำสำหรับครู.....	ค
คำแนะนำสำหรับนักเรียน.....	ง
แผนผังขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ.....	ฉ
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด.....	ด
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	๒
สาระสำคัญ.....	๒
แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง พื้นฐานการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	๓
ใบความรู้.....	๘
แบบฝึกทักษะที่ ๑.....	๑๓
แบบฝึกทักษะที่ ๒.....	๑๖
แบบฝึกทักษะที่ ๓.....	๑๙
แบบฝึกทักษะที่ ๔.....	๒๑
แบบฝึกทักษะที่ ๕.....	๒๑
แบบฝึกทักษะที่ ๖.....	๒๑
ภาคผนวก.....	๒๙
เฉลยคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน.....	๓๐
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑.....	๓๑
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๒.....	๓๔
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๓.....	๓๗
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๔.....	๔๐
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๕.....	๔๐
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๖.....	๔๑
เฉลยคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน.....	๔๓
บรรณานุกรม.....	๔๔

คำแนะนำสำหรับครู

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางชินเนตติส หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “เขียนแผ่นดินขอนแก่น” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เป็นแบบฝึกทักษะที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ โดยนักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะ จำนวน ๖ ชุด ดังนี้

ชุดที่ ๑ พื้นฐานการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ชุดที่ ๒ เขียนเรียงความ เรื่อง “พระธาตุขามแก่น”

ชุดที่ ๓ เขียนความเรียง เรื่อง “สุนทรีเสียงแคนดอกคูน”

ชุดที่ ๔ เขียนบทความ เรื่อง “ศูนย์รวมผ้าไหมวิจิตร”

ชุดที่ ๕ เขียนนิทาน เรื่อง “วิถีชีวิตการผูกเสี่ยว”

ชุดที่ ๖ เขียนบทกวีนิพนธ์ เรื่อง “ท่องเที่ยวแดนขอนแก่น”

ขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะ มีดังนี้

๑. ศึกษาเนื้อหาล่วงหน้าอย่างละเอียดก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้
๒. ครูเตรียมแบบฝึกทักษะ ให้ครบตามจำนวนนักเรียน
๓. ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องชี้แจงบทบาทของนักเรียนในการใช้แบบฝึกทักษะ
๔. ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน โดยใช้เวลา ๒ ชั่วโมง
๕. ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนอย่างใกล้ชิด
๖. หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ครูควรสรุปสาระสำคัญอีกครั้ง และควรให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้ด้วยแผนผังความคิด

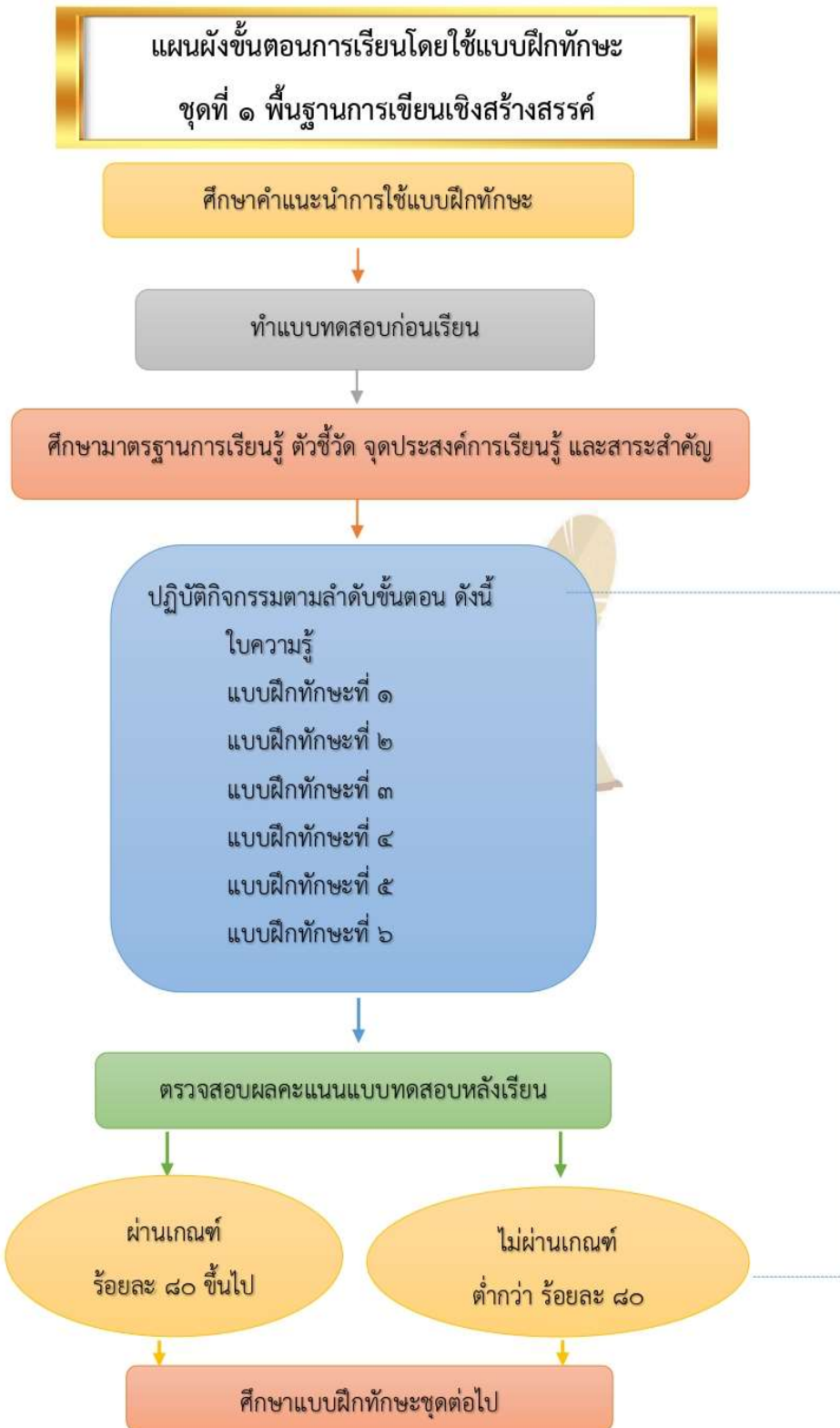
คำนำ

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางจีนเนคติกส์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “เขียนแผ่นดินขอนแก่น” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ชุดที่ ๑ พื้นฐานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ ซึ่งรูปแบบของกิจกรรมมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ด้วยวิธีการ เชื่อมโยงที่แตกต่างกันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเข้าด้วยกัน โดยใช้กระบวนการเปรียบเทียบ เพื่อช่วยในการสร้าง ผลงานที่สร้างสรรค์ แปลกใหม่ ไม่ซ้ำเดิม และสามารถนำความคิดมาสร้างสรรค์นั้น มาพัฒนาความสามารถ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณะครูโรงเรียนศรีหนองขาววิทยา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางจีนเนคติกส์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “เขียนแผ่นดินขอนแก่น” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่มนี้ มีความถูกต้อง สมบูรณ์ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้สนใจในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่าง มีประสิทธิภาพต่อไป

นางสาวนิตยา ไสยะกิจ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑	ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน
ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒	ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
ท ๑.๑ ม.๔-๖/๓	วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล
ท ๑.๑ ม.๔-๖/๔	คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต
มาตรฐาน ท ๒.๑	ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ท ๒.๑ ม.๔-๖/๑	เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน
มาตรฐาน ท ๔.๑	เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
ท ๔.๑ ม.๔-๖/๗	วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิดสร้างสรรค์และเขียนเชิงสร้างสรรค์
๒. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนเขียนถ่ายทอดความรู้ ความคิด จินตนาการและประสบการณ์
ความรู้เดิมมาสร้างความรู้ใหม่ตามความถนัดและความสามารถของตน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

- อธิบาย
- บรรยาย
- พรรณนา
- แสดงทรรศนะ

สาระสำคัญ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่แสดงความรู้ ความคิด และจินตนาการ โดยถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดอันเกิดจากประสบการณ์เดิม รวมกับประสบการณ์ใหม่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรที่มีถ้อยคำสละสลวย ถูกต้อง เหมาะสมกับรูปแบบและเรื่องราว ซึ่งผู้เขียนสามารถเขียนอย่างมีอิสระทางความคิด เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้เขียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้ เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ
๒. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดอธิบายความหมายเกี่ยวกับ “ความคิดสร้างสรรค์” ได้ถูกต้อง
 - ก. เกิดจากความคิด (think) และสร้างสรรค์ (creative)
 - ข. ความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นต่อเมื่อมีการกระตุ้นทางความ
 - ค. ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดแปลกใหม่ เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ
 - ง. ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดนอกกรอบ และทำให้ทางเลือกเดิมน่าสนใจมากขึ้น
๒. บุคคลใดเป็นไปตามลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์
 - ก. แก้มประดิษฐ์รถยนต์ลอยน้ำได้
 - ข. กออ้อยเป็นนักร้องไทยประจำโรงเรียน
 - ค. กองปราบติดพัฒนาสูตรการทำอาหารไทยแบบอินเตอร์
 - ง. ออกัสเปิดร้านขายของฝากจากประเทศญี่ปุ่น เป็นร้านแรกของจังหวัด
๓. ข้อใดให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. งานเขียนที่มีความคิดแปลกใหม่ ได้รับการยอมรับจากสาธารณชน
 - ข. งานเขียนที่แสดงความคิดหลากหลาย ใช้จำนวนภาษา แปลกใหม่
 - ค. งานเขียนที่แสดงทัศนคติอันงดงาม ใช้สำนวนภาษาเฉพาะตน เข้าใจง่าย
 - ง. งานเขียนที่แสดงถึงความคิดแปลกใหม่ ใช้สำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ มีคุณค่า และเป็นที่ยอมรับ
๔. ข้อใดอธิบายลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่ถูกต้อง
 - ก. งานเขียนเชิงสร้างสรรค์แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง
 - ข. นวนิยาย บทละคร สารคดี เป็นส่วนหนึ่งของงานเขียนประเภทร้อยแก้ว
 - ค. เรื่องสั้นกับนวนิยายมีความแตกต่าง ขนาดของเรื่อง และการนำเสนอแง่มุม
 - ง. งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ต่างก็มีข้อบังคับในการเขียน

๕. “เพียงพอ” เรียนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แต่เพียงพอไร้แรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์นิทานส่งคุณครู หากนักเรียนเป็นเพื่อนสนิทของเพียงพอ นักเรียนจะแนะนำแนวทางการเขียนสิ่งใด เป็นอันดับแรก

- ก. ให้เพียงพอกำหนดชื่อเรื่องที่น่าสนใจ
- ข. ให้เพียงพอเลือกเขียนนิทานเรื่องที่ตนเองถนัดและสนใจ
- ค. ให้เพียงพอสั่งเกตอุปนิสัยของผู้คน เพื่อใช้ประกอบในการบรรยาย
- ง. ให้เพียงพอกำหนดเรื่องให้ตัวละครเกิดความขัดแย้ง และนำไปสู่จุดคลี่คลายเรื่อง

จงใช้ตัวเลือกที่กำหนดให้ในการตอบคำถามข้อ ๖ – ๙

จากข้อความต่อไปนี้ จัดเป็นลักษณะความคิดใด

- ก. ความคิดริเริ่ม (Originality)
- ข. ความคล่องในการคิด (Fluency)
- ค. ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)
- ง. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)

๖. สำหรับโดนัทลูกเต๋า กลุ่มพวกผมคิด จะมีความแตกต่างจากโดนัททั่วไป ซึ่งปกติโดนัทจะเป็นทรงกลม มีรูตรงกลาง แต่พวกผมจะทำเป็นโดนัทรูปแบบใหม่ที่เป็นรูปทรงลูกบาศก์ และจะเพิ่มลูกเกดในแต่ละด้านเพื่อให้มีลักษณะเหมือนลูกเต๋า

๗. “หากนักเรียนต้องการหยิบหนังสือที่วางอยู่บนชั้นหนังสือชั้นบนสุด แต่ชั้นวางหนังสือมีความสูงถึง ๓ เมตร นักเรียนจะแก้ไขปัญหาด้วยวิธีใดบ้างบอกวิธีมาให้มากที่สุด ภายในระยะเวลา ๑ นาที

๘. การพัฒนาเรียงความเพื่อแก้ปัญหการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยแบบฝึกทักษะ

๙. ให้นักเรียนบอกวิธีแก้ปัญหการอ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง โดยตอบได้มากกว่า ๒ วิธี ภายในระยะเวลา ๑๐ นาที

๑๐. บุคคลใดที่มีแนวทางการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ไม่ถูกต้อง

- ก. ณาพยายามปรับปรุงแก้ไขงานเขียนตามคำวิจารณ์ของคุณครู
- ข. ออมสินหมั่นจินตนาการตนเองเป็นสิ่งต่าง ๆ และจดบันทึกอารมณ์ ความรู้สึกนั้น
- ค. ธารวินเก็บงานเขียนที่เขียนเสร็จไว้ที่ตนเอง เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้อื่นนำผลงานไปคัดลอก
- ง. ปอเดชศึกษาผลงานเรียงความของนักเขียนหลาย ๆ ท่าน เพื่อเปิดโลกทัศน์งานเขียนให้กว้างไกล

ใบความรู้ เรื่อง ความคิดสร้างสรรค์

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถทางสมองที่คิดในลักษณะอนกนัยนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ด้วยการคิดดัดแปลง ประยุกต์ ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ รวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้น ทฤษฎีหลักการได้สำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้มีไม่เพียงแต่คิดในสิ่งที่เป็นไปได้หรือสิ่งที่เป็เหตุเป็นผลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ความคิดจินตนาการก็เป็สิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความแปลกใหม่ แต่ต้องควบคู่กันไปกับความพยายามที่จะสร้างความคิดฝันหรือจินตนาการให้เป็นไปได้ จึงทำให้เกิดผลผลิตที่ยังประโยชน์ต่อสังคม

ความหมายของกระบวนการคิดสร้างสรรค์

กระบวนการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการทำงานของสมองที่คิดแก้ปัญหาได้สำเร็จ กระบวนการของความรู้สึกรู้สีกว้ต่อปัญหาหรือสิ่งที่บกพร่องขาดหายไป แล้วรวบรวมความคิดตั้งเป็สมมติฐานและรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อทดสอบสมมติฐาน แล้วค้นพบแนวทางใหม่ ได้ผลลัพธ์แนวทางใหม่

องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

มีองค์ประกอบหลักอยู่ ๒ องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบรวม เช่น การสังเคราะห์ องค์ประกอบหลายทาง เช่น ความคล่องแคล่วในการคิด ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม ซึ่งทั้งสององค์ประกอบนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่า ต้องเป็สิ่งใหม่ ต้องใช้การได้ และต้องมีความเหมาะสม

ลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์

ลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีลักษณะที่หลากหลายในคนๆ เดียวกัน เช่น เป็คนที่เป็ตัวของตัวเอง ทนความสับสนได้ มีความยืดหยุ่น มีความมุ่งมั่น ช่างสังเกต มีจินตนาการ อันริ้ชอบเต มีความคิดอิสระไม่ขึ้นต่อกลุ่ม มีความอยากรู้อยากเห็น มีอารมณ์ขัน ใช้สามัญสำนึกมากกว่าเหตุผล และมักจะถูกมองว่าเป็คนแปลกไม่เหมือนใคร เป็ต้น แต่ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมิลักษณะดังกล่าวครบถ้วนอยู่ในคนๆ เดียวกัน

ใบความรู้เรื่อง กลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่องของศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ เป็นการเขียนที่มีกลวิธีเฉพาะตามผู้ประพันธ์ มีความงามมีคุณค่าทางอารมณ์และสติปัญญาแก่ผู้อ่าน สามารถแบ่งกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์ออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. การใช้คำ
๒. การใช้ประโยค
๓. การเขียนย่อหน้า
๔. การใช้สำนวนหรือท่วงทำนองการประพันธ์

การใช้คำ

ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น การใช้คำนับเป็นเรื่องแรกที่คุณเขียนควรพิจารณาก่อนการเขียน เพราะการใช้คำนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความหมายให้แก่งานเขียนหากผู้เขียนไม่ระวังในการใช้คำ เช่น การเขียนโดยไม่พิจารณาความหมายของคำขาดการเลือกสรรถ้อยคำอย่างสละสลวย ก็จะทำให้งานเขียนขาดความละเอียดละไมหรือผู้อ่านอาจจะเข้าใจความหมายหรือความต้องการของผู้เขียนได้ยากยิ่งขึ้น ดังนั้นในส่วนนี้จะนำเสนอกลวิธีการใช้คำในลักษณะต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ถูกต้องและเหมาะสม ดังนี้

๑. ใช้คำให้ถูกความหมาย

ในภาษานั้นมีการจำแนกคำโดยใช้ความหมายเป็นเกณฑ์ได้ ๒ ชนิดด้วยกันคือ คำที่มีความหมายโดยตรงหรือความหมายโดยอรรถ และคำที่มีความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย นอกจากความหมายโดยตรงและโดยนัยในการเขียนแล้ว ยังมีความหมายอื่น ๆ ที่สามารถใช้ในการสื่อความหมายได้แก่ ความหมายตามบริบทและความหมายตามประวัติ โดยความหมายตามบริบทนั้นจะขึ้นอยู่กับและเปลี่ยนแปลงไปตามข้อความหรือบริบทที่แวดล้อมคำนั้น เช่น คำว่า “ขึ้น” เมื่อใช้ในบริบทต่างกัน ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไป เช่น

รถยนต์กำลัง**ขึ้น**ภูเขา (เคลื่อนไปข้างบน) ผักในแปลง**ขึ้น**แล้ว (แตกยอด, งอก)

ดวงอาทิตย์**ขึ้น**ทางทิศตะวันออก (ผุด, โผล่) เนื้อหมูในตลาด**ขึ้น**ราคา (เพิ่ม)

จากที่กล่าวมานั้น หากผู้เขียนใช้คำได้ถูกความหมายตามลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ก็จะสามารถถ่ายทอดความหมายและสร้างความแปลกใหม่ให้งานเขียนในแง่มุมที่ตรงตามความต้องการหรือจุดมุ่งหมาย งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ก็就会有ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒. สะสมคำ

ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น การสะสมคำเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับนักเขียนในการเลือกหยิบคำมาใช้ในการเขียนเพื่อให้เกิดความหมายที่สมบูรณ์และสวยงามให้แก่งานเขียน การสะสมคำจนผู้เขียนมีคลังคำเป็นของตนเองนั้น จะเอื้อประโยชน์ได้อย่างมากมาย ซึ่งการสะสมคำที่จะนำมาใช้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถประมวลได้ดังนี้

๒.๑ คำสามัญนาม คือ คำที่ใช้เรียกคน สัตว์ สิ่งของ วัตถุต่าง ๆ ธรรมชาติทั่วไป ซึ่งหากนักเขียนจะต้องใช้คำต่าง ๆ เพื่อบรรยายหรือพรรณนา ก็จะต้องเลือกคำเหล่านั้นมาใช้อย่างถูกต้องและสละสลวย เช่น หากต้องการบรรยายสถานที่ต่าง ๆ อาทิ วัด บ้าน อาคาร ก็ต้องใช้คำเรียกองค์ประกอบฉาก ของสถานที่นั้นให้ถูกต้องหรือหากต้องบรรยายหรือพรรณนาถึงเครื่องแต่งกายของตัวละคร ก็ต้องรู้คำที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของเครื่องแต่งกาย เพราะจะสามารถสื่อความหมายชัดเจนและถูกต้องไปยังผู้อ่าน

๒.๒ คำกริยา คือ คำที่แสดงกิริยาอาการต่าง ๆ เช่น กระโจน ชำเลียง ผลิ ยิ้ม เป็นต้น

๒.๓ คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ประกอบหรือขยายคำอื่น เช่น ขยายนามขยายกริยา หรือขยายวิเศษณ์ด้วยกัน เพื่อให้เกิดคำที่ชัดเจนขึ้น เช่น โต๊ะกลม ลูกอมสมุนไพร ใหญ่โตมหึมา หลับลึก เป็นต้น

๒.๔ คำที่มีข้อความคล้ายคลึงกัน คือ การเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันแต่เขียนต่างกันมาใช้ ทำให้งานเขียนเกิดจินตภาพเช่น เคารพ นับถือ ยำเกรง เกลอส มิตรสหาย เป็นต้น

๒.๕ คำพ้องเพย คือ คำที่มีความหมายเป็นกลางๆ หรืออ้างขึ้นเพื่อเปรียบเปรยโดยไม่ได้มีความหมายเจาะจงเป็นสุภาพิตสอนใจ เช่น กินปูนร้อนท้อง มะกอกสามตะกร้าปาไม่ถูก ฯลฯ

๒.๖ คำขวัญ คือ คำที่เขียนสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเตือนใจ เรียกร้องความสนใจ โน้มน้าวใจ หรือเพื่อเป็นสิริมงคล เช่น ขาดน้ำจะขาดใจ เมื่อมีโซ่อย่าฟุ่มเฟือย

๒.๗ คำคม คือ ถ้อยคำที่แสดงความหลักแหลมชวนให้คิดมีความเปรียบเทียบ ลึกซึ้ง ข้อความสั้น กระชับคมคาย เช่น จินตนาการสำคัญกว่าความรู้

๒.๘ คำย่อ ในภาษาเขียนไม่ควรใช้คำย่อ เพราะอาจทำให้เข้าใจความหมายไม่ตรงกัน แม้ว่าบางคำจะใช้จนรู้จักกันทั่วไป ควรเขียนให้ได้แบบแผนตรงกัน เช่น ม. ใช้คำเต็มว่า มหาวิทยาลัย

๓. ใช้การหลากคำ

การหลากคำนับเป็นความชาญฉลาดทางภาษาไทย เพื่อลดความซ้ำซากจำเจในการใช้คำ จึงต้องใช้วิธีการหลากคำมาช่วยทำให้งานเขียนเกิดความสละสลวยยิ่งขึ้น มีหลักดังนี้

๓.๑ สร้างขึ้นเพื่อเลี่ยงการใช้คำซ้ำกัน

๓.๒ ควรหลากคำเฉพาะคำนาม ซึ่งใช้คำสรรพนามสลับเปลี่ยนเท่านั้น

๓.๓ ฝึกใช้คำไวพจน์เพื่อให้เกิดการหลากคำ ข้อความเด่นชัด เกิดภาพพจน์ที่งดงาม เกิดจินตนาการ เกิดความไพเราะ และเกิดความซาบซึ้ง

๔. ไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย

การไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย หรือ การประหยัดคำ คือ ลดการใช้คำที่ไม่จำเป็น การใช้คำมากขึ้นแต่ความหมายคงเดิมบางครั้งอาจช่วยเน้นย้ำหรือเพิ่มน้ำหนักของข้อความที่ต้องการสื่อ ทำให้ประโยคสละสลวย ไม่ห้วนสั้น แต่การใช้คำมากหรือการหลากคำแต่ได้ใจความซ้ำ ๆ กัน หากใช้บ่อยเกินไปจะทำให้งานเขียนนั้นน่าเบื่อ ดังนั้น เมื่อต้องการจะสร้างสรรค์งานเขียน ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ไม่จำเป็นซึ่งได้แก่คำที่ไม่มีความหมาย หรือไม่ให้ความชัดเจนอะไรเป็นพิเศษ

ตัวอย่าง

เขาเป็นลูก**ไม่มีพ่อไม่มีแม่** ควรเขียนเป็น เขาเป็นเด็กกำพร้า หรือ เขาเป็นลูกกำพร้า

กลวิธีการใช้คำมีความสำคัญต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นอย่างมาก เนื่องจากคำเป็นเรื่องที่ควรคำนึงถึงในการสื่อความหมายเป็นลำดับแรกในการเริ่มเขียน สำหรับนักเขียนสร้างสรรค์ ในการเขียนงานทั้งสารคดีและบันเทิงคดี ควรเลือกใช้คำที่สื่อความหมายชัดเจน ฝึกการสรรคำ การพลิกแพลงคำในลักษณะต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาเพื่อสร้างสรรค์งานเขียนที่โดดเด่น สวยงาม และมีคุณค่าต่อไป

การใช้ประโยค

ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ประโยคถือเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งในการเขียน เพราะจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอด ดังนั้น การศึกษาการใช้ประโยคในการเขียน การลำดับประโยค การใช้ประโยคแสดงเจตนา การใช้ภาษาและระดับภาษา จะเป็นแนวทางให้เกิดการเขียนที่มีประสิทธิภาพและสร้างงานเขียนที่มีพลังในการสื่อความได้เป็นอย่างดี

๑. การใช้ประโยคในการเขียน

๑.๑ ความถูกต้องตามหลักภาษา ไม่ควรตัดคำ ไม่ควรใช้คำเกินความจำเป็นหรือใช้คำฟุ่มเฟือย ควรเรียงตามหลักภาษา คือ เรียงจากประธาน กริยา กรรม ถ้ามีคำขยายก็จะอยู่หลังคำที่ถูกขยาย ไม่ควรใช้ประโยคไม่สิ้นกระแสความ คือ ประโยคที่ขาดส่วนใดส่วนหนึ่งในโครงสร้าง เช่น ภาคประธานหรือภาคแสดง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามโดยทั่วไป ประโยคที่ใช้ในภาษาเขียนระดับทางการมักมีรูปเป็นประโยคประธานหากผู้เขียนต้องการเน้นส่วนประกอบอื่นของประโยค เช่น กริยา หรือกรรม ก็สามารถเลือกใช้ประโยคกริยาหรือประโยคกรรมในการสื่อความได้ ซึ่งการใช้ประโยคเหล่านี้แตกต่างกันตามจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร หากผู้เขียนต้องการเน้นส่วนใดเป็นพิเศษให้นำส่วนนั้นมาไว้ในตำแหน่งต้นประโยค

๑.๒ ประโยคกะทัดรัด ควรเขียนให้กระชับ โดยไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย จนทำให้ผู้อ่านสับสน หรืออ่านไปแล้วได้สาระน้อย ดังสำนวนที่ว่า “น้ำท่วมทุ่ง ผักบุ้งโหรงเหรงในการฝึกเขียนประโยคกะทัดรัดนั้นควรมีลักษณะ คือ ไม่ใช้คำซ้ำ ๆ กันในประโยค

๑.๓ ประโยคชัดเจน หากผู้เขียนเขียนได้ชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ในการสื่อความหมายแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจงานเขียนได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น โดยการเขียนประโยคให้ชัดเจนนี้ ผู้เขียนควรหลีกเลี่ยงการใช้ประโยคในลักษณะดังนี้ได้แก่ การใช้ประโยคไม่กระชับ ไม่ควรใช้คำศัพท์ยาก หรือโบราณมาก ไม่ควรใช้ศัพท์แสง ไม่ควรใช้ศัพท์ต่างประเทศหรือศัพท์เฉพาะทางวิชาการ นอกจากนี้ ควรหลีกเลี่ยงการใช้ประโยคกำกวม หรือประโยคที่มีความหมายได้หลายอย่าง เพราะจะทำให้ผู้อ่านเกิดการสับสน และอาจจะตีความหมายผิดไป

๒. การลำดับประโยค

การลำดับประโยค เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านได้รู้เรื่องต่อเนื่องกันโดยตลอดและเข้าใจเนื้อเรื่องอย่างดีตามจุดประสงค์ของผู้เขียน โดยจะต้องพิจารณาว่าควรเอาประโยคใดนำก่อน ประโยคใดขยายประโยคใด และเรียงลำดับให้มีความสัมพันธ์กันตลอดจนจบเรื่อง

๓. การใช้ประโยคแสดงเจตนา

ในการสื่อสารด้วยการเขียนแต่ละครั้งนั้น ผู้เขียนย่อมมีความมุ่งหมายหรือจุดประสงค์แตกต่างกันออกไป ดังนั้น ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนควรศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะการใช้ประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสารหรือผู้เขียน แบ่งประโยคออกเป็น ๓ ประเภท คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบ และประโยคบอกให้ทำ

๔. การใช้ภาษาและระดับภาษา

การใช้ภาษาและระดับภาษานั้นเป็นเรื่องที่นักเขียนควรคำนึงถึงประการหนึ่งเนื่องด้วยการใช้ภาษานั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส กาลเทศะ สถานการณ์ ระดับบุคคลซึ่งคอยเป็นตัวกำหนด หากไม่พิจารณาอย่างถี่ถ้วนจนนำไปเขียนผิด ก็จะทำให้เกิดผลเสียในการสื่อสาร หรืออาจนำไปสู่การสร้างความรู้สึกในด้านลบ และความเข้าใจผิดให้แก่ผู้อ่านได้

๔.๑ ภาษาแบบทางการ เป็นภาษาที่จะมีโอกาสนและสถานการณ์ที่เป็นทางการ พิธีการ หรือพระราชพิธี เป็นตัวกำหนด โดยคำที่ใช้ในภาษาทางการจะมีการเรียบเรียงขัดเกลา มีความหมายชัดเจน ถ้อยคำที่ใช้จะเป็นคำสุภาพถึงระดับคำราชาศัพท์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับโอกาส สถานการณ์และฐานะของบุคคล ตลอดจนลักษณะของเนื้อหาและวิธีการในการนำเสนอเป็นตัวกำหนด ดังนั้น ภาษาระดับนี้สามารถแบ่งย่อยออกได้เป็น ๒ ระดับ ได้แก่ ภาษาระดับพิธีการ เป็นภาษาระดับสูงที่ใช้ในงานที่เป็นงานพระราชพิธี วรรณคดีชั้นสูง หรืองานพิธีการ การใช้ภาษาสมบูรณ์และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และภาษาระดับมาตรฐานราชการ เป็นภาษาที่ถูกต้องตามแบบแผนหลักไวยากรณ์ อาจจะไม่ประณีตเท่าภาษาระดับพิธีการ แต่ยังคงมีความสละสลวย สุภาพ ใช้ในโอกาสที่เป็นทางการ หรืองานทางวิชาการ เช่น บทความทางวิชาการ หนังสือราชการ คำกล่าวเปิดการประชุม คำกล่าวสุนทรพจน์ เป็นต้น

๔.๒ ภาษาแบบไม่เป็นทางการ เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ภาษาระดับกึ่งทางการ มักใช้ในการเขียนเผยแพร่ต่อกลุ่มคนเป็นภาษาที่อาจจะไม่สมบูรณ์ในรูปประโยคหรือไวยากรณ์ แต่ยังคงความสุภาพใช้ในบุคคลที่อาจจะไม่ได้สนิทสนมกัน ภาษาระดับสนทนา เป็นภาษาที่ใช้ในการพบปะพูดคุยในชีวิตประจำวันกับคนที่สนิทสนมคุ้นเคย ไม่ได้คำนึงถึงความสมบูรณ์และหลักไวยากรณ์ มักจะใช้คำง่าย ๆ ตามกาลเทศะในการสื่อสาร บางครั้งมีคำตัด คำแสลง ภาษาระดับตนเอง หรือภาษาปาก เป็นภาษาที่ไม่คำนึงถึงความสมบูรณ์และหลักไวยากรณ์

การเขียนย่อหน้า

เมื่อเข้าใจการใช้คำและการใช้ประโยคในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แล้วในขั้นต่อไป คือ การนำประโยคเหล่านั้นมารวมกันเป็นเนื้อความหรือย่อหน้า ซึ่งนับเป็นขั้นตอนของการสร้างสรรค์คำและประโยคให้กลายเป็นเรื่องราวเนื้อหาจากผู้เขียนไปยังผู้อ่าน โดยย่อหน้ามีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. องค์ประกอบของย่อหน้า

ย่อหน้า คือ ข้อความตอนใดตอนหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียว และมีใจความรองหรือส่วนขยาย ซึ่งอาจจะเป็นคำหรือประโยคเข้ามาขยายใจความสำคัญเพื่อให้เกิดความหมายที่สมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้นย่อหน้านั้นมีความสำคัญต่อการเขียนหลายประการ โดยปกติแล้ว ย่อหน้าสามารถแบ่งได้เป็น ๒ ส่วน ได้แก่

๑.๑ ใจความสำคัญ (Main Idea) ใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงสาระสำคัญหรือความคิดสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอไปยังผู้อ่าน

๑.๒ ใจความรองหรือพลความ (Supporting Sentence) ใจความรองหรือพลความ คือ ส่วนขยายใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญของเรื่อง โดยการสร้างใจความรองหรือพลความนั้นมีหลายวิธี เช่น วิธีการอธิบาย การนิยามความหมายการยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ เป็นต้น

๒. ขั้นตอนการเขียนย่อหน้า

การเขียนย่อหน้านับเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ โดยการเขียนย่อหน้ามีขั้นตอนการเขียนและมีเนื้อเรื่องไม่ซับซ้อนเท่าการเขียนแบบอื่น ๆ ถ้าเขียนย่อหน้าได้ดี ก็จะเป็นพื้นฐานในการเขียนแบบอื่น ๆ ได้ดีต่อไป สามารถสรุปได้ ดังนี้

๒.๑ คิดเรื่อง เมื่อจะเขียนย่อหน้าผู้เขียนควรวางแผนก่อนการเขียนโดยการคิดเรื่องที่ต้องการจะเขียน ซึ่งควรจะเริ่มจากเรื่องที่ง่ายและคุ้นเคย และความคิดนั้นควรมีเอกภาพ กล่าวคือเป็นความคิดที่แสดงสาระเดียวหรือเรื่องเดียว จึงจะกลายเป็นความคิดหลักให้แก่อย่อหน้าได้

๒.๒ เสาหาข้อมูล เมื่อได้ความคิดหลักแล้ว ควรเสาะหารวบรวมข้อมูล ทั้งจากการอ่าน การฟัง หรือประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนคนรอบข้าง เพื่อจะได้ข้อมูลที่จะมาขยายความคิดหลักนั้น

๒.๓ สร้างประโยคใจความสำคัญ คือการนำความคิดหลักมาแปรให้เป็นประโยคใจความสำคัญ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถสังเกตและเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยเลือกคำสำคัญที่ครอบคลุมแนวคิดหลักมาใส่ไว้ในประโยคใจความสำคัญด้วย

๒.๔ เขียนโครงเรื่อง ในการเขียนโครงเรื่องนั้น ควรเขียนเป็นข้อความสั้นๆ โดยโครงเรื่องจะต้องประกอบไปด้วยข้อความที่ถูกต้องเหมาะสมและเรียงลำดับกันอย่างเป็นเหตุเป็นผลกัน เพื่อช่วยสร้างสัมพันธภาพให้แก่ผู้อ่าน

๒.๕ เขียนขยายความ ในขั้นนี้ ผู้เขียนต้องฝึกการขยายความให้ประโยคมีความชัดเจนยิ่งขึ้น จนกลายเป็นประโยคที่มีส่วนขยายที่สมบูรณ์และควรเขียนประโยคที่มีความสั้นยาวไม่แตกต่างกันมาก เพื่อเกิดความสวยงามในย่อหน้านั้น ๆ

๒.๖ เรียบเรียงเป็นย่อหน้า โดยการนำประโยคขยายความนั้นมาเรียงร้อยต่อกันโดยใช้คำเชื่อมที่เหมาะสมและเป็นเหตุเป็นผลกัน ทั้งนี้ ผู้เขียนอาจมีการเพิ่มข้อความในย่อหน้า เพื่อให้เกิดความสละสลวยและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒.๗ ตรวจสอบและแก้ไข เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เขียนทบทวนย่อหน้าและขัดเกลาการใช้ภาษา การเรียงประโยคการสื่อความหมาย และความคิดสำคัญของเรื่อง หากหมั่นทบทวน ก็จะสามารถแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนย่อหน้า ทั้งนี้ หากฝึกจนชำนาญก็จะพัฒนาการเขียนย่อหน้าได้อย่างรวดเร็ว

๓. ลักษณะย่อหน้าที่ดี

ย่อหน้าที่ดี มีลักษณะดังต่อไปนี้

๓.๑ มีเอกภาพ กล่าวคือ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ นั้นจะต้องมีความคิดสำคัญหรือใจความสำคัญเพียงประการเดียว นอกเหนือจากนั้นคือส่วนขยายต่าง ๆ ที่เข้ามาสนับสนุนใจความสำคัญในย่อหน้า ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ต้องระมัดระวังการเสนอความคิดสำคัญ โดยต้องเสนอในแง่มุมที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง หรือเสนอความคิดสำคัญอย่างอื่นแทรกขึ้นมาในย่อหน้า เพราะจะทำให้ขาดเอกภาพในย่อหน้าได้

๓.๒ มีสัมพันธภาพ กล่าวคือ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ นั้นจะต้องมีการลำดับความคิดและความสัมพันธ์ของข้อความต่าง ๆ ในย่อหน้าให้เป็นไปตามเหตุและผลดัง ได้แก่ สัมพันธภาพในย่อหน้า และสัมพันธภาพระหว่างย่อหน้า

๓.๓ มีสารัตถภาพ ผู้เขียนจะต้องมีการเน้นย้ำข้อความความคิดหลักหรือใจความสำคัญ เพื่อให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจได้ง่ายว่าในย่อหน้าดังกล่าว ต้องการถ่ายทอดสาระสำคัญหรือความคิดสำคัญใดเป็นหลัก ซึ่งการเน้นย้ำหรือสร้างสารัตถภาพนั้น สามารถใช้การซ้ำคำ วลี หรือซ้ำประโยคเดิม ตลอดจนย้ำเนื้อหาที่ต้องการแสดงความคิดหลักมากกว่าส่วนขยายอื่น ๆ

๓.๔ มีความสมบูรณ์ ใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญและส่วนขยายความ

ของย่อหน้านั้นต้องมีสาระครบถ้วน โดยส่วนขยายนั้นต้องครอบคลุมความคิดขยายใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญในย่อหน้าได้อย่างแจ่มแจ้ง มีความถูกต้องของหลักการใช้ภาษา ทั้งคำ ประโยค ตลอดจนการใช้คำเชื่อมต่าง ๆ เพื่อให้ย่อหน้านั้นสละสลวย สาระครบถ้วน และสมบูรณ์ทุกด้านนั่นเอง

การใช้สำนวนหรือท่วงทำนองการประพันธ์

ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น สำนวนหรือท่วงทำนองการประพันธ์จะใช้ในการประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสะเทือนอารมณ์เกิดความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง เกิดจินตนาการตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการ ทั้งนี้ สำนวนหรือท่วงทำนองนั้น ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการเขียน การเลือกใช้ถ้อยคำความรู้ในเรื่องที่จะเขียน ตลอดจนคลังคำของผู้เขียน และหากเขียนจนเป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นแล้ว ก็จะกลายเป็นสำนวนเฉพาะของผู้เขียนในที่สุด

ลักษณะของสำนวนหรือท่วงทำนองการประพันธ์

๑. ความชัดเจน

ความชัดเจน คือ การใช้ถ้อยคำภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจ อย่างชัดเจนตรงตามความต้องการของผู้เขียน และไม่ควรถกถาม ทำให้ผู้อ่านตีความหมายไปได้หลายทาง โดยการที่จะเขียนให้ชัดเจนนั้น ผู้เขียนจะต้องพิจารณาการใช้ถ้อยคำและอ่านทบทวนข้อความเหล่านั้นเพื่อทำความเข้าใจกับตนเอง หากไม่เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ให้ขัดเกลาแก้ไขข้อความนั้น

๒. ความกระชับของถ้อยคำ

ความกระชับของถ้อยคำ คือการเลือกสรรคำที่มีความหมายตรงความต้องการของผู้เขียนมากที่สุด เพราะคำบางคำมีความหมายใกล้เคียงกันมาก เช่น คำว่า ไกล เคียง ขอบ ข้าง ซาย ชิด หากจะต้องการสื่อความหมายว่า หมู่บ้านอยู่ริมป่า –ไกลป่า – ขอบป่า –ชิดป่า ต้องพิจารณาความหมายให้ถี่ถ้วนก่อนเลือกใช้

๓. อำนาง

อำนาง คือ ลักษณะที่ปลุกอารมณ์ ความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นเมื่อฟังดนตรี บางเพลงอาจรู้สึกเศร้า บางเพลงทำให้ตื่นเต้นคึกคักนอง ทั้งนี้เพราะนักแต่งเพลงเลือกเอาเสียงดนตรีต่าง ๆ มาเรียงลำดับกัน เกิดเป็นเสียงที่มีอำนางทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการใช้เสียงของคำ เช่น มะงุมมะงาหรากะหนุงกะหนิง กระจุ่มกระจิม เป็นต้น

๔. ความไพเราะ

ความไพเราะ คือ การเรียบเรียงคำและประโยคต่าง ๆ ให้เกิดความสละสลวยเมื่ออ่านแล้วต้องเกิดความราบรื่น ไม่ขัดหู ทั้งนี้ นักเขียนควรทดลองอ่านออกเสียงคำหรือข้อความนั้นก่อน

ใบความรู้เรื่อง ศิลปะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ศิลปะการเขียนมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์งานเขียน ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. ศิลปะการเริ่มเรื่อง

การเริ่มเรื่อง คือ การเปิดเรื่องในตอนแรก เปรียบเหมือนกับการเปิดประตูบ้านทักทายการเยี่ยมเยียนของแขก หากการต้อนรับของเจ้าบ้านดี เป็นที่ประทับใจแขกก็ปรารถนาจะเลยเข้าไปสนทนาต่อในบ้าน แม้ว่าผู้ที่ตนไม่ประสงค์จะพบไม่อยู่ก็ตามแต่หากการปฏิสนธิการเบื้องต้นกลายเป็นตรงกันข้ามแขกก็อาจจะลืมหูลืมตาไปเสียเลย ดังนั้น ข้อความเริ่มต้นของการเขียนไม่ว่าจะเป็นเรื่องประเภทใดก็ตามจะต้องชักจูงใจผู้อ่านให้ติดตามตอนต่อไปอยู่เสมอ ซึ่งการเรียบเรียงถ้อยคำเพียง ๒ - ๓ ประโยคแรกเพื่อเริ่มเรื่องให้ดีที่สุดนั้น ย่อมต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ ๒ ประการ ได้แก่

ประการแรก จะต้องเริ่มเขียนด้วยถ้อยคำภาษาที่อ่านง่าย ๆ รัดกุม กินความมากจนใจ เพื่อจะทำให้ผู้อ่านนึกอยากอ่านเรื่องเหล่านั้นต่อไปจนจบ

ประการที่สอง จะต้องเรียบเรียงประโยคซึ่งประหนึ่งคล้ายกับอธิบายขอบข่ายความหมาย หรือการใช้คำจำกัดความ หรือจะพรรณนา หรือบรรยายความอย่างใดอย่างหนึ่งของเรื่อง ตั้งแต่เริ่มเรื่องเลยทีเดียว ซึ่งก็เท่ากับเป็นบันไดหรือถนนที่ปูด้วยพรมที่ผู้อ่านจะเดินผ่านถึงเนื้อเรื่องอย่างราบเรียบที่สุด

ด้วยเหตุนี้ ในการเรียบเรียงประโยคตอนเริ่มเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สารคดีบทความ นวนิยายอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงควรเรียบเรียงประโยคเริ่มเรื่องให้มีความดึงดูดชวนอ่าน เข้าใจง่ายว่างานเขียนนั้นมีวัตถุประสงค์ใด และจะเป็นไปในแนวทางใดซึ่งการเริ่มเรื่องของนักเขียนแต่ละคนย่อมมีลักษณะเฉพาะตัว มีท่วงทำนองการเขียนเป็นของตนเอง ไม่อาจเลียนแบบกันได้ โดยลักษณะการเริ่มเรื่องที่น่าสนใจ มีหลายลักษณะ ดังนี้

๑.๑ เริ่มต้นด้วยคำโปรย ซึ่งมีลักษณะคล้ายการนำเรื่อง แต่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของเนื้อเรื่อง เช่น ยาขอบเป็นนักเขียนที่นิยมเขียนคำโปรยนำเรื่องสั้นส่วน ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นั้นมักมีการขึ้นต้นคำโปรยบ้างเหมือนกัน แต่เป็นคำโปรยสั้น ๆ ที่ชวนให้ติดตามอ่านเรื่องเป็นที่สุด เช่น เรื่องนำตานักการเมือง เป็นต้น

๑.๒ เริ่มต้นเรื่องด้วยการกล่าวเกริ่น คือ การนำเรื่องคล้าย ๆ กับจะแนะนำเรื่องที่จะเขียนนั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร การเริ่มต้นแบบนี้นิยมเขียนกันมากในการเขียนบทความ สารคดี และร้อยแก้วอื่น ๆ

๑.๓ เริ่มต้นเรื่องด้วยการขอยกเชิงถ่อมตน ไม่นิยมกันมากนักเพราะจะทำให้ลายศรืททของผู้อ่านต้องงานเขียนที่ตนกำลังอ่านอยู่โดยสิ้นเชิง แต่ก็มีปรากฏอยู่บ้าง หากมีกลวิธีถ่ายทอด ส่งเนื้อความดี อาจจะทำให้เรื่องนั้นน่าอ่านยิ่งขึ้นก็ได้

๑.๔ เริ่มต้นด้วยการแสดงทัศนะ ขอบคิดเห็นส่วนตัวต่อปัญหาต่าง ๆ โดยการแสดงทัศนะกว้าง ๆ ส่วนตัวที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งตนจะเขียน

๑.๕ การเริ่มเรื่องด้วยการใช้บทสนทนา หมายถึง การใช้บทสนทนาของตัวละครมากล่าวนำเรื่อง นักเขียนปัจจุบันนิยมใช้กันมาก โดยเฉพาะในการเขียนเรื่องสั้นและนวนิยาย

๑.๖ การเริ่มเรื่องด้วยการรำพึงรำพัน คือ การรำพันเชิงปลงว่าไม่น่าเลยหรือไม่่าจะเกิดขึ้น นับเป็นศิลปะอีกอย่างหนึ่งในการเริ่มเรื่อง

๒. ศิลปะการเสนอความคิดเห็นเชิงสรุป

การเสนอความคิดเห็นเชิงสรุปนี้ อาจทำตั้งแต่เริ่มเรื่องเพื่อเป็นการชี้ชวนคนอ่านตั้งแต่ต้นให้เห็นว่าเรื่องนี้่าจะจบลงอย่างไร ด้วยทัศนะของผู้เขียนโดยเฉพาะหรืออาจจะทำในตอนจบเรื่องก็ได้

๓. ศิลปะการให้ข้อความละเอียดบริบูรณ์

การเขียนประโยคให้มีความละเอียดสมบูรณ์ โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นนามธรรมนั้น นับเป็นศิลปะที่จะจูงใจคนอ่านให้ติดตามงานเขียนนั้นไปจนจบได้ดียิ่งอย่างหนึ่งหรือในเรื่องที่เป็นความรู้ ก็พึงให้รายละเอียดไว้ให้มากที่สุด เพื่อความเข้าใจอันดีที่มีต่อเรื่องราวที่จะเขียนต่อไป ลักษณะประโยคที่ใช้ควรเป็นประโยคสั้น กระทัดรัดแต่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ประโยคหรือข้อความต่อมาเป็นประโยคที่จะเขียนอธิบายขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๔. ศิลปะการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง

การเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง คือ การเขียนที่มีความมุ่งหมายจะแสดงให้เห็นปรากฏว่าสิ่งที่กล่าวถึงสองสิ่งนั้นมีความแตกต่างกัน หรือมีความไม่เหมือนกันในทางใดทางหนึ่ง บางครั้งอาจจะดูเหมือนว่าของนั้นปรากฏอยู่ในที่เดียวกันเป็นของที่คล้ายกัน คล้ายจะเหมือนกัน แต่ก็มีมีความแปลกแตกต่างกันอยู่ ลักษณะของความแตกต่างอาจจะมีอยู่เพียงความแตกต่างในทางความรู้สึกที่มองเห็นได้ไม่ชัด แต่ผู้เขียนสามารถจะบรรยายความให้ผู้่านเห็นได้ชัดเจนว่าสองสิ่งมีความแตกต่างกันหรือตรงข้ามกันหรือขัดแย้งกัน โดยการกล่าวเปรียบเทียบให้เห็นจริง

๕. ศิลปะการเขียนอธิบายขยายความ

การอธิบายขยายความ หมายถึง การเขียนอธิบายข้อความหรือคำที่อาจจะยังมีข้อเคลือบแคลงสงสัยอยู่ หรือการแสดงเหตุผลมาประกอบข้อความเพื่อแสดงความสมบูรณ์และรายละเอียดของเรื่องให้แจ่มแจ้งขึ้น

๖. ศิลปะการใช้ข้อเท็จจริงที่สัมพันธ์กัน

การเขียนให้เห็นข้อเท็จจริงที่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง การเขียนที่ส่งทอดความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลและความเป็นไปได้ในข้อความที่ยกมากล่าวอ้าง ให้ข้อความแต่ละตอนที่จำเป็นต้องอ้างข้อเท็จจริงมาสนับสนุนนั้น มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เช่นการอธิบายว่าของสิ่งหนึ่งสัมพันธ์กับอีกสิ่งหนึ่งอย่างไร มีเหตุผลสนับสนุนอย่างไรข้อเท็จจริงที่สัมพันธ์กันนี้อาจพิสูจน์ได้ด้วยหลักฐานว่ามีความสัมพันธ์กัน

๗. ศิลปะการใช้จินตนาการสร้างสรรค์

คือศิลปะในการเขียนให้ผู้อ่านมองเห็นภาพในความคิด ในจินตนาการและจินตนาการที่ผู้เขียนนำมาถ่ายทอดนั้น สามารถทำให้ผู้อ่านพลอยมีจินตนาการสร้างสรรค์ตามไปด้วย ซึ่งลักษณะของการใช้ภาษาสร้างจินตนาการนี้มีหลายลักษณะเช่น การเลือกสรรถ้อยคำเพื่อเปรียบเทียบ สร้างภาพ เป็นต้น

๘. ศิลปะในการบรรยายความ

ศิลปะการบรรยายความอาจจะใช้กระบวนการพรรณนา หรืออธิบายให้ผู้อ่านคล้อยตามด้วยการจัดสรรถ้อยคำ ทำให้เป็นระเบียบและการดำเนินข้อความอย่างต่อเนื่อง ชวนอ่าน ซึ่งกระบวนการบรรยายความที่ดีนั้น ต้องมีการเลือกสรรถ้อยคำให้กระชับ ตรงไปตรงมา เป็นเหตุมีผล

๙. ศิลปะในการสร้างสัมพันธ์ภาพแต่ละตอนและการส่งทอดเนื้อความ

การสร้างสัมพันธ์ภาพแต่ละตอนและการส่งทอดเนื้อความ เป็นศิลปะในการเขียนที่จะโยงสัมพันธ์ข้อความระหว่างเนื้อความแต่ละตอนให้มีความต่อเนื่องผสมกลมกลืนกันไปเป็นอย่างดี กล่าวคือข้อความแต่ละตอนจะต้องไม่ขาดตอนกันแม้ แม้ว่าบางครั้งอาจจะเป็นการเริ่มต้นเนื้อความใหม่ แต่การเขียนที่ดีนั้นต้องสร้างสัมพันธ์ภาพโดยการส่งทอดเนื้อความจากย่อหน้าก่อนไปยังเนื้อความในย่อหน้าถัดไป

๑๐. ศิลปะการสรุปเรื่องตอนจบ

การสรุปเรื่องตอนจบเป็นกลวิธีการเขียนที่สามารถสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี โดยการจบเรื่องนั้นมีมากมายหลายวิธี เช่น การแสดงทรรศนะส่วนตัวของผู้เขียน การจบด้วยคำคม สุภาษิตสำนวนโวหาร การจบด้วยข้อคิดการจบด้วยการคลี่คลายปมของเรื่อง การจบด้วยการตั้งคำถามหรือข้อสงสัย ตลอดจนการจบที่เป็นการเสนอแนะแนวทางที่ผู้อ่านอาจนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

แบบฝึกทักษะที่ ๑

ขั้นนำ

คำถามที่ ๑

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน (คะแนนเต็ม ๕ คะแนน)

ที่	ประสบการณ์จริงของนักเรียน	ใช่	ไม่ใช่
๑	หนทางในการแก้ปัญหาใหม่เกิดจากการยอมรับความล้มเหลว		
๒	เราสามารถจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ได้ตลอดเวลา		
๓	เราควรกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าสร้างความแตกต่างเพื่อพัฒนาตนให้ เกิดความคิดสร้างสรรค์		
๔	การร่วมกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ไม่เคยทำมาก่อน จะทำให้ได้มุมมองที่แตกต่าง จากเดิม		
๕	ความคิดใหม่จากการจดความคิดลงบนกระดาษ จะสามารถเชื่อมโยง สิ่งต่าง ๆ ได้		
๖	ความคิดใหม่ ๆ บางครั้งก็ผุดขึ้นมาเอง ในเวลาที่อยู่ลำพังหรือ ทำอย่างอื่นอยู่		
๗	เรามองโลกได้หลายแบบ บางทีการมองโลกด้วยมุมมองที่เราไม่เคยชิน ก็ทำให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ได้		
๘	การผลิตงานเขียนตามขนบที่นักเขียนรุ่นพี่สร้างไว้ จะทำให้สามารถ สร้างสรรค์ผลงานได้อย่างยอดเยี่ยม		
๙	คนที่ชอบทำอะไรซ้ำ ๆ กัน เกิดจากความเคยชิน เพราะจะทำให้ลืมนค้นหา มุมมองใหม่		
๑๐	ความคล่องแคล่วในการคิด ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม คือองค์ประกอบรวมของกระบวนการคิดสร้างสรรค์		

คำถามที่ ๒

กลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีองค์ประกอบใดบ้าง (คะแนนเต็ม ๓ คะแนน)

คำถามที่ ๓

จงยกตัวอย่างศิลปะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งอธิบาย (คะแนนเต็ม ๒ คะแนน)

แบบฝึกทักษะที่ ๒
 ชั้นที่ ๒ ชั้นการสร้างอุปมาแบบตรง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันค้นคว้าคำที่จะนำมาเปรียบเทียบกับหรือคำที่ไม่น่าจะเข้ากันได้จำนวน ๑๐ คู่ เช่น นักเรียนกับรถยนต์ บ้านกับเตารีด กองขยะกับโต๊ะเก้าอี้ เป็นต้น โดยใช้ระยะเวลาภายใน ๑๐ นาที (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

ชื่อกลุ่ม _____

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ _____ จำนวนสมาชิก _____ คน

๑. _____ ตำแหน่ง _____ เลขที่ _____
๒. _____ ตำแหน่ง _____ เลขที่ _____
๓. _____ ตำแหน่ง _____ เลขที่ _____
๔. _____ ตำแหน่ง _____ เลขที่ _____
๕. _____ ตำแหน่ง _____ เลขที่ _____

คู่ที่	คำที่ ๑	คำที่ ๒
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		
๖		
๗		
๘		
๙		
๑๐		

แบบฝึกทักษะที่ ๓
ขั้นเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า ถ้าตนเองอยู่ในเหตุการณ์นั้น จะรู้สึกอย่างไร รวมทั้ง บอกคำที่เป็นความรู้สึก เช่น สนุกสนาน เจ็บปวด เป็นต้น โดยใช้ระยะเวลาภายใน ๑๐ นาที (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

ชื่อกลุ่ม _____		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ _____	จำนวนสมาชิก _____ คน	
๑. _____	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๒. _____	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๓. _____	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๔. _____	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๕. _____	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____

คำที่ ๑ : เป็นใบไม้ที่กำลังร่วงหล่น

รู้สึก _____

คำที่แสดงความรู้สึก _____

คำที่ ๒ : เป็นชายหาดที่โดนคลื่นทะเลซัด

รู้สึก _____

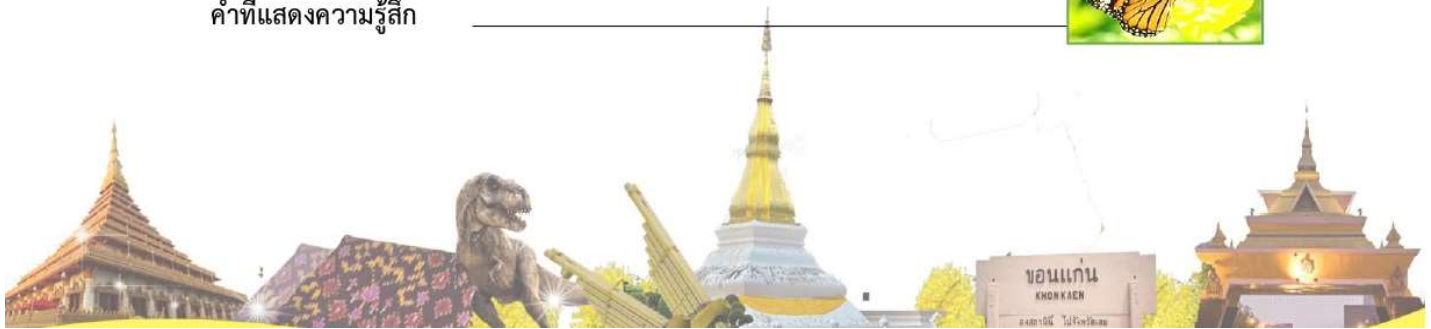
คำที่แสดงความรู้สึก _____

คำที่ ๓ : เป็นผีเสื้อที่กำลังบินตอมดอกไม้

รู้สึก _____

คำที่แสดงความรู้สึก _____

คำที่ ๔ : เป็นไฟฟ้า

รู้สึก _____

คำที่แสดงความรู้สึก _____

คำที่ ๕ : เป็นกริ่งหน้าบ้าน

รู้สึก _____

คำที่แสดงความรู้สึก _____

คำที่ ๖ : เป็นกระต่ายที่อยู่บนดวงจันทร์

รู้สึก _____

คำที่แสดงความรู้สึก _____

คำที่ ๗ : เป็นมือถือที่มีเจ้าของจ้องหน้าจอตลอดเวลา

รู้สึก _____

คำที่แสดงความรู้สึก _____

คำที่ ๘ : เป็นดินสอที่โดนเหลา

รู้สึก _____

คำที่แสดงความรู้สึก _____

คำที่ ๙ : เป็นข้อความที่ถูกลบ

รู้สึก _____

คำที่แสดงความรู้สึก _____

คำที่ ๑๐ : เป็นเครื่องปรับอากาศในห้องเรียน

รู้สึก _____

คำที่แสดงความรู้สึก _____

แบบฝึกทักษะที่ ๔
 ขั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง

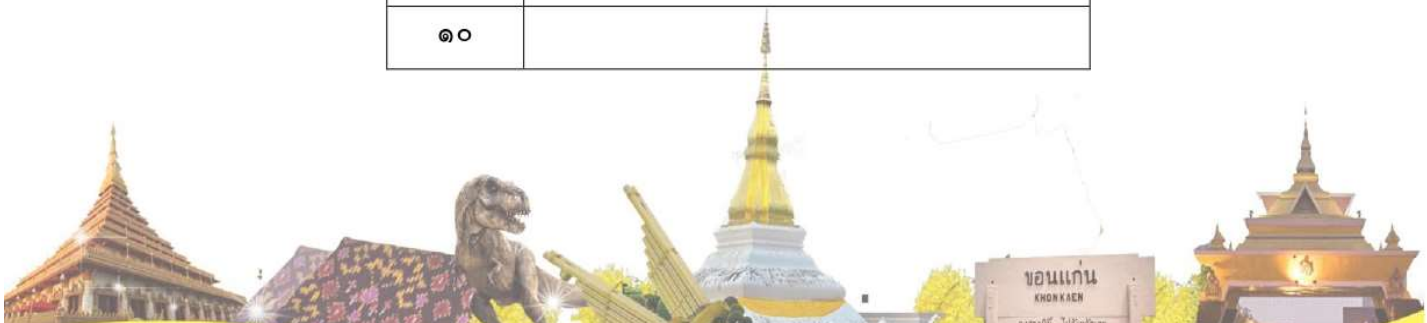
คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำคำที่ได้จากแบบฝึกทักษะที่ ๒ และ ๓ เลือกคำที่มีความหมายขัดแย้งกัน แต่ไม่ใช่ความหมายตรงกันข้ามมาสร้างเป็นกลุ่มคำใหม่ โดยอาจมีการใช้คำเชื่อมระหว่างคำได้ เช่น เสรีภาพ ที่ถูกจำกัด ความสุขที่อันตราย จำนวน ๑๐ คำ ภายในระยะเวลา ๑๐ นาที (๑๐ คะแนน)

ชื่อกลุ่ม _____

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ _____ จำนวนสมาชิก _____ คน

๑.	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๒.	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๓.	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๔.	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๕.	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____

กลุ่มคำที่	กลุ่มคำที่มีความหมายขัดแย้งกัน
๑	
๒	
๓	
๔	
๕	
๖	
๗	
๘	
๙	
๑๐	

แบบฝึกทักษะที่ ๕

ขั้นการอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกคำคู่ขัดแย้งที่ได้จากแบบฝึกทักษะที่ ๔ จำนวน ๕ คำ มาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ปรากฏในชีวิตประจำวันว่าเหมือนกับอะไรได้บ้าง เพื่อฝึกความคิดใหม่ ๆ เช่น ความสุขที่อันตราย เหมือนยาพิษ เสรีภาพที่ถูกจำกัดเหมือนการแต่งงาน เป็นต้น ภายในระยะเวลา ๑๐ นาที (๑๐ คะแนน)

ชื่อกลุ่ม _____

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ _____ จำนวนสมาชิก _____ คน

๑. _____	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๒. _____	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๓. _____	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๔. _____	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____
๕. _____	ตำแหน่ง _____	เลขที่ _____

คำคู่ที่มีความหมายขัดแย้งกัน

คำที่ ๑ _____

คำที่ ๒ _____

คำที่ ๓ _____

คำที่ ๔ _____

คำที่ ๕ _____

อธิบายคำคู่ที่มีความหมายขัดแย้งกัน

คำที่ ๑ _____ เหมือนกับ _____

คำที่ ๒ _____ เหมือนกับ _____

คำที่ ๓ _____ เหมือนกับ _____

คำที่ ๔ _____ เหมือนกับ _____

คำที่ ๕ _____ เหมือนกับ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องจากประสบการณ์ที่นักเรียนประทับใจแล้วตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ความยาวประมาณ ๑๐ - ๑๕ บรรทัด โดยต้องเลือกใช้กลุ่มคำใหม่ที่ได้จาก แบบฝึกทักษะที่ ๔ มาใช้ประกอบการเขียนเล่าเรื่อง อย่างน้อย ๕ กลุ่มคำ โดยกำหนดระยะเวลาภายใน ๒๐ นาที (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

ชื่อเรื่อง _____

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้ เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ
๒. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดอธิบายความหมายเกี่ยวกับ “ความคิดสร้างสรรค์” ได้ถูกต้อง
 - ก. เกิดจากความคิด (think) และสร้างสรรค์ (creative)
 - ข. ความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นต่อเมื่อมีการกระตุ้นทางความ
 - ค. ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดแปลกใหม่ เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ
 - ง. ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดนอกกรอบ และทำให้ทางเลือกเดิมน่าสนใจมากขึ้น
๒. บุคคลใดเป็นไปตามลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์
 - ก. แก้มประดิษฐ์รถยนต์ลอยน้ำได้
 - ข. กออ้อยเป็นนักรำไทยประจำโรงเรียน
 - ค. กองปราบติดพัฒนาสูตรการทำอาหารไทยแบบอินเตอร์
 - ง. ออกัสเปิดร้านขายของฝากจากประเทศญี่ปุ่น เป็นร้านแรกของจังหวัด

งใช้ตัวเลือกที่กำหนดให้ในการตอบคำถามข้อ ๓ – ๖

จากข้อความต่อไปนี้ จัดเป็นลักษณะความคิดใด

- ก. ความคิดริเริ่ม (Originality)
 - ข. ความคล่องในการคิด (Fluency)
 - ค. ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)
 - ง. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)
๓. สำหรับโดนัทลูกเต๋า กลุ่มพวกผมคิด จะมีความแตกต่างจากโดนัททั่วไป ซึ่งปกติโดนัทจะเป็นทรงกลม มีรูตรงกลาง แต่พวกผมจะทำเป็นโดนัทรูปแบบใหม่ที่เป็นรูปทรงลูกบาศก์ และจะเพิ่มลูกเกดในแต่ละด้านเพื่อให้มีลักษณะเหมือนลูกเต๋า

๔. “หากนักเรียนต้องการหยิบหนังสือที่วางอยู่บนชั้นหนังสือชั้นบนสุด แต่ชั้นวางหนังสือมีความสูงถึง ๓ เมตร นักเรียนจะแก้ไขปัญหาด้วยวิธีใดบ้างบอกวิธีมาให้มากที่สุด ภายในระยะเวลา ๑ นาที

๕. การพัฒนาเรียงความเพื่อแก้ปัญหการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยแบบฝึกทักษะ

๖. ให้นักเรียนบอกวิธีแก้ปัญหการอ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง โดยตอบได้มากกว่า ๒ วิธี ภายในระยะเวลา ๑๐ นาที

๗. ข้อใดให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. งานเขียนที่มีความคิดแปลกใหม่ ได้รับการยอมรับจากสาธารณชน
- ข. งานเขียนที่แสดงความคิดหลากหลาย ใช้จำนวนภาษา แปลกใหม่
- ค. งานเขียนที่แสดงทัศนะอันงดงาม ใช้สำนวนภาษาเฉพาะตน เข้าใจง่าย
- ง. งานเขียนที่แสดงถึงความคิดแปลกใหม่ใช้สำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับ

๘. ข้อใดอธิบายลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่ถูกต้อง

- ก. งานเขียนเชิงสร้างสรรค์แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง
- ข. นวนิยาย บทละคร สารคดี เป็นส่วนหนึ่งของงานเขียนประเภทร้อยแก้ว
- ค. เรื่องสั้นกับนวนิยายมีความแตกต่าง ขนาดของเรื่อง และการนำเสนอแง่มุม
- ง. งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ต่างก็มีข้อบังคับในการเขียน

๙. “เพียงพอ” เรียนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แต่เพียงพอไรแรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์นิทานส่งคุณครู หากนักเรียนเป็นเพื่อนสนิทของเพียงพอ นักเรียนจะแนะนำแนวทางการเขียนสิ่งใด เป็นอันดับแรก

- ก. ให้เพียงพอกำหนดชื่อเรื่องที่น่าสนใจ
- ข. ให้เพียงพอเลือกเขียนนิทานเรื่องที่ตนเองถนัดและสนใจ
- ค. ให้เพียงพอสั่งเกตอุปนิสัยของผู้คน เพื่อใช้ประกอบในการบรรยาย
- ง. ให้เพียงพอกำหนดเรื่องให้ตัวละครเกิดความขัดแย้ง และนำไปสู่จุดคลี่คลายเรื่อง

๑๐. บุคคลใดที่มีแนวทางการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ไม่ถูกต้อง

- ก. นิชาพยายามปรับปรุงแก้ไขงานเขียนตามคำวิจารณ์ของคุณครู
- ข. ธาวินเก็บงานเขียนที่เขียนเสร็จไว้ที่ตนเอง เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้อื่นนำผลงานไปคัดลอก
- ค. ออมสินหมั่นจินตนาการตนเองเป็นสิ่งต่าง ๆ และจดบันทึกอารมณ์ ความรู้สึกเหล่านั้น
- ง. ปอเดชศึกษาผลงานเรียงความของนักเขียนหลายๆ ท่าน เพื่อเปิดโลกทัศน์งานเขียนให้กว้างไกล

ข้อ	คำตอบ
๑	ข
๒	ก
๓	ง
๔	ง
๕	ข
๖	ง
๗	ค
๘	ก
๙	ข
๑๐	ค

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑

คำถามที่ ๑

ที่	ประสบการณ์จริงของนักเรียน	ใช่	ไม่ใช่
๑	หนทางในการแก้ปัญหาใหม่เกิดจากการยอมรับความล้มเหลว	✓	
๒	เราสามารถจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ได้ทุกเวลา		✓
๓	เราควรกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าสร้างความแตกต่างเพื่อพัฒนาตนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	✓	
๔	การร่วมกิจกรรมใหม่ๆ ที่ไม่เคยทำมาก่อน จะทำให้ได้มุมมองที่แตกต่างจากเดิม	✓	
๕	ความคิดใหม่จากการจดความคิดลงบนกระดาษ จะสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ได้	✓	
๖	ความคิดใหม่ๆ บางครั้งก็ผุดขึ้นมาเอง ในเวลาที่อยู่ลำพังหรือทำอย่างอื่นอยู่	✓	
๗	เรามองโลกได้หลายแบบ บางทีการมองโลกด้วยมุมมองที่เราไม่เคยชิน ก็ทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ ได้	✓	
๘	การผลิตงานเขียนตามชนบทที่นักเขียนรุ่นพี่สร้างไว้ จะทำให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างยอดเยี่ยม		✓
๙	คนที่ชอบทำอะไรซ้ำๆ กัน เกิดจากความเคยชิน เพราะจะทำให้ลืมค้นหา มุมมองใหม่	✓	
๑๐	ความคล่องแคล่วในการคิด ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม คือองค์ประกอบรวมของกระบวนการคิดสร้างสรรค์		✓

การให้คะแนน

คะแนนเต็ม ๕ คะแนน ตอบถูก ๙ - ๑๐ ข้อ

คะแนนเต็ม ๔ คะแนน ตอบถูก ๗ - ๘ ข้อ

คะแนนเต็ม ๓ คะแนน ตอบถูก ๕ - ๖ ข้อ

คะแนนเต็ม ๒ คะแนน ตอบถูก ๓ - ๔ ข้อ

คะแนนเต็ม ๑ คะแนน ตอบถูก ๑ - ๒ ข้อ

ไม่ได้คะแนน ตอบผิดทุกข้อ หรือไม่ตอบ

คำถามที่ ๒

การให้คะแนน

คะแนนเต็ม ๒ คะแนน

ระบุคำตอบครบตามประเด็นต่อไปนี้

๑. การใช้คำ
๒. การใช้ประโยค
๓. การเขียนย่อหน้า
๔. การใช้สำนวนหรือท่วงทำนองการประพันธ์

คะแนน ๑ คะแนน ตอบถูกน้อยกว่า ๔ ข้อ

ไม่ได้คะแนน

ให้คำตอบที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือไม่สมบูรณ์ หรือไม่ตอบ ตัวอย่างคำตอบผิด เช่น

- คำ
- ประโยค
- สำนวนคำพังเพย

คำถามที่ ๓

การให้คะแนน

คะแนนเต็ม ๓ คะแนน

ระบุคำตอบประเด็นใดประเด็นหนึ่งต่อไปนี้ พร้อมทั้งอธิบายคำตอบได้ชัดเจน ถูกต้อง

- ศิลปะการเริ่มเรื่อง
- ศิลปะการเสนอความคิดเห็นเชิงสรุป
- ศิลปะการให้ข้อความละเอียดบริบูรณ์
- ศิลปะการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง
- ศิลปะการเขียนอธิบายขยายความ
- ศิลปะการใช้ข้อเท็จจริงที่สัมพันธ์กัน
- ศิลปะการใช้จินตนาการสร้างสรรค์
- ศิลปะในการบรรยายความ
- ศิลปะในการสร้างสัมพันธ์ภาพแต่ละตอนและการส่งทอดเนื้อความ
- ศิลปะการสรุปเรื่องตอนจบ

การให้คะแนน

ตัวอย่างการอธิบายคำตอบ

๑. ศิลปะการเริ่มเรื่อง

การเริ่มเรื่อง คือ การเปิดเรื่องในตอนแรก จะต้องคำนึงถึงการเริ่มเขียนด้วยถ้อยคำภาษาเข้าใจง่าย รัดกุม กินความมาก จูงใจ จะต้องเรียบเรียงประโยคเริ่มเรื่องให้มีความดึงดูดชวนอ่าน

๒. ศิลปะการเสนอความคิดเห็นเชิงสรุป

การเสนอความคิดเห็นเชิงสรุปนี้ อาจทำตั้งแต่เริ่มเรื่องเพื่อเป็นการชักชวนคนอ่านตั้งแต่ต้นให้เห็นว่าเรื่องนี้จะจบลงอย่างไร ด้วยทัศนะของผู้เขียนโดยเฉพาะหรืออาจจะทำในตอนจบเรื่องก็ได้

๓. ศิลปะการให้ข้อความละเอียดสมบูรณ์

การเขียนประโยคให้มีความละเอียดสมบูรณ์ โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นนามธรรมนั้น นับเป็นศิลปะที่จะจูงใจคนอ่านให้ติดตามงานเขียนนั้นไปจนจบได้ดียิ่งอย่างหนึ่งหรือในเรื่องที่เป็นความรู้

คะแนน ๒ คะแนน ระบุคำตอบประเด็นใดประเด็นหนึ่งตามประเด็นข้างต้น พร้อมทั้งอธิบายคำตอบแต่ยังขาดความชัดเจน อธิบายคลุมเครือ

คะแนน ๑ คะแนน ระบุคำตอบประเด็นใดประเด็นหนึ่งตามประเด็นข้างต้น อธิบายคำตอบที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือไม่อธิบายคำตอบ

ไม่ได้คะแนน

ให้คำตอบที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือไม่สมบูรณ์ หรือไม่ตอบ ตัวอย่างคำตอบผิด เช่น

- ศิลปะการประพันธ์
- ศิลปะการร้อยกรอง
- ศิลปะศาสตร์

อธิบายคำตอบที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่อธิบายคำตอบ

เฉลยแบบทักษะที่ ๒

การให้คะแนน

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ให้คำตอบครบจำนวน ๑๐ คู่ สะกดคำทุกคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
คำทั้ง ๑๐ คู่ เป็นคำที่ไม่น่าจะเข้ากันได้

ได้คะแนนบางส่วน

ให้คำตอบครบจำนวน ๑๐ คู่ แต่สะกดบางคำไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เป็นคำที่
ไม่น่าจะเข้ากันได้ โดยให้คะแนนข้อละ ๑ คะแนน หากผิดคำใดคำหนึ่ง ไม่นับคะแนนในข้อนั้น

ให้คำตอบไม่ครบจำนวน ๑๐ คู่ แต่สะกดคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เป็นคำที่ไม่น่าจะเข้า
กันได้ โดยให้คะแนนข้อละ ๑ คะแนน หากผิดคำใดคำหนึ่งในข้อนั้น ไม่นับคะแนนในข้อนั้น

ให้คำตอบไม่ครบจำนวน ๑๐ คู่ และสะกดคำไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เป็นคำที่ไม่น่า
จะเข้ากันได้ โดยให้คะแนนข้อละ ๑ คะแนน หากผิดคำใดคำหนึ่งในข้อนั้น ไม่นับคะแนนในข้อนั้น

ไม่ได้คะแนน

ให้คำตอบทุกคำตอบเป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน หรือเป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน
หรือไม่ตอบ ตัวอย่างคำตอบผิด

- ถ้วย กับ จาน
- บ้าน กับ อาคาร
- เสือ กับ สิงห์

เฉลยแบบทักษะที่ ๓

การให้คะแนน

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ให้คำตอบครบจำนวน ๑๐ คู่ สะกดคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

แนวคำตอบ

คำที่ ๑ : เป็นใบไม้ที่กำลังร่วงหล่น

รู้สึก : เหงา เศร้า ทุกข์ใจ เสียใจ หรือคำที่แสดงความหมายเชิงลบ

คำที่แสดงความรู้สึก : ร่วงหล่น ร่วง หล่น

คำที่ ๒ : เป็นชายหาดที่โดนคลื่นทะเลซัด

รู้สึก : เจ็บ ปวด เจ็บปวด

คำที่แสดงความรู้สึก : โดนคลื่นทะเลซัด คลื่นทะเลซัด ทะเลซัด ซัด

คำที่ ๓ : เป็นผีเสื้อที่กำลังบินดมดอกไม้

รู้สึก : ร่าเริง สนุก สุข ตื่นเต้น หรือคำที่แสดงความหมายเชิงบวก

คำที่แสดงความรู้สึก : บิน ดมดม

คำที่ ๔ : เป็นไฟฟ้า

รู้สึก : ร้อน ทรงพลัง

คำที่แสดงความรู้สึก : ไฟ ไฟป่า

คำที่ ๕ : เป็นกริ่งหน้าบ้าน

รู้สึก : เสียงดัง

คำที่แสดงความรู้สึก : กริ่ง

คำที่ ๖ : เป็นกระต่ายที่อยู่บนดวงจันทร์

รู้สึก : เหงา เศร้า

คำที่แสดงความรู้สึก : อยู่บนดวงจันทร์

คำที่ ๗ : เป็นมือถือที่มีเจ้าของจ้องหน้าตลอดเวลา

รู้สึก : เบื่อ รำคาญ กังวลใจ อึดอัด ตื่นเต้น

คำที่แสดงความรู้สึก : จ้องหน้าจ้อง

คำที่ ๘ : เป็นดินสอที่โดนเหลา

รู้สึก : เจ็บ ปวด อึดอัด

การให้คะแนน

คำที่แสดงความรู้สึก : โดนเหลา

คำที่ ๙ : เป็นข้อความที่ถูกลบ

รู้สึก : น้อยใจ กังวลใจ เศร้าใจ

คำที่แสดงความรู้สึก : ถูกลบ

คำที่ ๑๐ : เป็นเครื่องปรับอากาศในห้องเรียน

รู้สึก : ภูมิใจ ดีใจ สดชื่น

คำที่แสดงความรู้สึก : เป็นเครื่องปรับอากาศ

ได้คะแนนบางส่วน

ตอบถูกเพียงข้อใดข้อหนึ่งจากคำตอบข้างบน โดยกำหนดข้อละ ๑ คะแนน หากตอบไม่ถูก ส่วนใดส่วนหนึ่งไม่นับคะแนน

ไม่ได้คะแนน

ให้คำตอบที่ไม่เกี่ยวข้อง ระบุคำที่แสดงความรู้สึกเป็นคำนาม หรือไม่ตอบ ตัวอย่างคำตอบผิด เช่น

คำที่ ๑ : เป็นใบไม้ที่กำลังร่วงหล่น

รู้สึก : ร่วง หล่น

คำที่แสดงความรู้สึก : ใบไม้

คำที่ ๒ : เป็นชายหาดที่โดนคลื่นทะเลซัด

รู้สึก : เป็นชายหาด

คำที่แสดงความรู้สึก : โดน ชายหาด

คำที่ ๓ : เป็นผีเสื้อที่กำลังบินดมดอกไม้

รู้สึก : ร่าเริง สนุก สุข ตื่นเต้น หรือคำที่แสดงความหมายเชิงบวก

คำที่แสดงความรู้สึก : บิน ดมดม

คำที่ ๔ : เป็นไฟฟ้า

รู้สึก : ร้อน ทรงพลัง

คำที่แสดงความรู้สึก : ไฟ ไฟป่า

คำที่ ๕ : เป็นกริ่งหน้าบ้าน

รู้สึก : เสียงดัง

คำที่แสดงความรู้สึก : หน้าบ้าน

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๕

การให้คะแนน

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ให้คำตอบครบจำนวน ๑๐ ข้อ ภายใต้งี้อื่นไข

๑. เป็นกลุ่มนำคำที่ได้จากแบบฝึกทักษะที่ ๒ และ ๓
๒. เลือกคำที่มีความหมายขัดแย้งกัน แต่ไม่ใช่ความหมายตรงกันข้ามมาสร้างเป็นกลุ่มคำใหม่ โดยอาจมีการใช้คำเชื่อมระหว่างคำได้
๓. สะกดคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

เช่น

- ความเจ็บปวดที่ทรงพลัง
- เสรีภาพที่ร่วงหล่น

ได้คะแนนบางส่วน

- ให้คำตอบครบจำนวน ๑๐ ข้อ แต่อยู่ภายใต้งี้อื่นไขเพียงข้อใดข้อหนึ่ง
- ให้คำตอบไม่ครบจำนวน ๑๐ ข้อ แต่อยู่ภายใต้งี้อื่นไขทั้ง ๓ ข้อ
- ให้คำตอบไม่ครบจำนวน ๑๐ ข้อ แต่อยู่ภายใต้งี้อื่นไขเพียงข้อใดข้อหนึ่ง

ไม่ได้คะแนน

ให้คำตอบที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขทั้ง ๓ ข้อ หรือให้คำตอบที่ไม่เกี่ยวข้องทั้ง ๑๐ ข้อ หรือไม่ตอบ

การให้คะแนน

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ให้คำตอบครบจำนวน ๕ ข้อ ภายใต้งี้อเนไข

๑. เป็นคำคู่ขัดแย้งที่ได้จากแบบฝึกทักษะที่ ๔
๒. นำมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน
๓. สะกดคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

เช่น

- ความเจ็บปวดที่ทรงพลังเหมือนการอกหักแล้วกลับมารักตัวเอง
- เสรีภาพที่ร่วงหล่นเหมือนกับความจนที่ร่วงโรย

ได้คะแนนบางส่วน

- ให้คำตอบครบจำนวน ๕ ข้อ แต่อยู่ภายใต้งี้อเนไขเพียงข้อใดข้อหนึ่ง
- ให้คำตอบไม่ครบจำนวน ๕ ข้อ แต่อยู่ภายใต้งี้อเนไขทั้ง ๓ ข้อ
- ให้คำตอบไม่ครบจำนวน ๕ ข้อ แต่อยู่ภายใต้งี้อเนไขเพียงข้อใดข้อหนึ่ง

ไม่ได้คะแนน

ให้คำตอบที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขทั้ง ๓ ข้อ หรือให้คำตอบที่ไม่เกี่ยวข้องทั้ง ๕ ข้อ หรือไม่ตอบ

เจลยแบบฝึกทักษะที่ ๖

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

หัวข้อ ในการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					
	๕ คะแนน	๔ คะแนน	๓ คะแนน	๒ คะแนน	๑ คะแนน	๐ คะแนน
๑. ความคิด สร้างสรรค์	- ตั้งชื่อเรื่อง แปลกใหม่ - เสนอเนื้อหา แปลกใหม่ - เสนอแนวคิด แปลกใหม่ - เล่าเรื่อง ด้วยมุมมอง แปลกใหม่	- ตั้งชื่อเรื่อง แปลกใหม่ - เสนอเนื้อหา แปลกใหม่ - เสนอแนวคิด แปลกใหม่ - เล่าเรื่อง ด้วยมุมมอง ไม่แปลกใหม่	- ตั้งชื่อเรื่อง แปลกใหม่ - เสนอเนื้อหา แปลกใหม่ - เสนอแนวคิด ไม่แปลกใหม่ - เล่าเรื่อง ด้วยมุมมอง ไม่แปลกใหม่	- ตั้งชื่อเรื่อง แปลกใหม่ - เสนอเนื้อหา ไม่แปลกใหม่ - เสนอแนวคิด ไม่แปลกใหม่ - เล่าเรื่อง ด้วยมุมมอง ไม่แปลกใหม่	- ตั้งชื่อเรื่อง ไม่แปลกใหม่ - เสนอสาระ ไม่แปลกใหม่ - เสนอ แนวคิด ไม่แปลกใหม่ - เล่าเรื่อง ด้วยมุมมอง ไม่แปลกใหม่	- ไม่ตั้งชื่อ เรื่อง - เสนอสาระ ไม่แปลกใหม่ - เสนอแนวคิด ไม่แปลกใหม่ - เล่าเรื่อง ด้วยมุมมอง ไม่แปลกใหม่
๒. การเชื่อมโยง ความคิด	- จัดลำดับ ความคิด เป็นระบบ - ความคิด หลักกับ ความคิดรอง สัมพันธ์กัน - ความคิด ต่อเนื่อง เป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน	- จัดลำดับ ความคิด เป็นระบบ - ความคิด หลักกับ ความคิดรอง สัมพันธ์กัน - บางช่วง ความคิด ไม่ต่อเนื่อง ขาดความเป็น อันหนึ่ง อันเดียวกัน	- จัดลำดับ ความคิด เป็นระบบ - ความคิด หลักกับ ความคิดรอง สัมพันธ์กัน - ความคิด ไม่ต่อเนื่อง ขาดความเป็น อันหนึ่ง อันเดียวกัน	- จัดลำดับ ความคิด เป็นระบบ - ความคิดหลัก กับความคิด รองไม่สัมพันธ์ กัน - ความคิด ไม่ต่อเนื่อง ขาดความเป็น อันหนึ่ง อันเดียวกัน	- จัดลำดับ ความคิด ไม่เป็นระบบ - ความคิด หลักกับ ความคิดรอง ไม่สัมพันธ์กัน - ความคิด ไม่ต่อเนื่อง ขาดความเป็น อันหนึ่งอัน เดียวกัน	- จัดลำดับ ความคิด ไม่เป็นระบบ - ขาดความคิด รอง - ความคิด ไม่ต่อเนื่อง ขาดความเป็น อันหนึ่งอัน เดียวกัน
๓. เนื้อหา สาระ	- มีบทนำ เนื้อหา และสรุป	- มีบทนำ เนื้อหา และสรุป	- มีบทนำ เนื้อหา และสรุป	- มีบทนำ เนื้อหา และสรุป	- ขาดบทนำ หรือสรุป	- ขาดบทนำ และสรุป

หัวข้อ ในการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					
	๕ คะแนน	๔ คะแนน	๓ คะแนน	๒ คะแนน	๑ คะแนน	๐ คะแนน
	- เนื้อหา สอดคล้องกับข้อเรื่อง - ใจความสมบูรณ์ - เนื้อหา มีรายละเอียดครบถ้วน	- เนื้อหา สอดคล้องกับข้อเรื่อง - ใจความสมบูรณ์ - เนื้อหา บางช่วงขาดรายละเอียด	- เนื้อหา สอดคล้องกับข้อเรื่อง - บางช่วง ใจความไม่สมบูรณ์ - เนื้อหา บางช่วงขาดรายละเอียด	- เนื้อหา บางช่วง ไม่สอดคล้องกับข้อเรื่อง - บางช่วง ใจความไม่สมบูรณ์ - เนื้อหาขาดรายละเอียด	- เนื้อหา ไม่สอดคล้องกับข้อเรื่อง - ใจความ ไม่สมบูรณ์ - เนื้อหาขาดรายละเอียด	- เนื้อหา ไม่สอดคล้องกับข้อเรื่อง - ใจความ ไม่สมบูรณ์ - เนื้อหาขาดรายละเอียด
๔.การใช้ภาษา	- ใช้คำ และสำนวนภาษา ถูกต้อง - สื่อ ความหมาย ชัดเจน - เรียบเรียง ประโยค ถูกต้อง	- ใช้คำหรือสำนวนภาษา ผิด ๑ ตำแหน่ง - สื่อ ความหมาย ชัดเจน - เรียบเรียง ประโยค ถูกต้อง	- ใช้คำหรือสำนวนภาษา ผิด ๒ - ๓ ตำแหน่ง - สื่อ ความหมาย ไม่ชัดเจน - เรียบเรียง ประโยค ถูกต้อง	- ใช้คำหรือสำนวนภาษา ผิด ๔ - ๕ ตำแหน่ง - สื่อ ความหมาย ไม่ชัดเจน - เรียบเรียง ประโยค สื่อ ความหมาย บางประโยค ไม่ถูกต้อง	- ใช้คำหรือสำนวนภาษา ผิด ๔ - ๕ ตำแหน่ง - สื่อ ความหมาย ไม่ชัดเจน - เรียบเรียง ประโยค ไม่ถูกต้อง	- ใช้คำหรือสำนวนภาษา ผิดมากกว่า ๕ ตำแหน่ง - - - สื่อ ความหมาย ไม่ชัดเจน - เรียบเรียง ประโยค ไม่ถูกต้อง
๕. กลไกประกอบกรเขียน	- ใช้คำตามที่โจทย์กำหนด มีจำนวนคำ ตั้งแต่ ๕ คำ ขึ้นไป	- ใช้คำตามที่โจทย์กำหนด มีจำนวนคำ ตั้งแต่ ๔ คำ ขึ้นไป	- ใช้คำตามที่โจทย์กำหนด มีจำนวนคำ ตั้งแต่ ๓ คำ ขึ้นไป	- ใช้คำตามที่โจทย์กำหนด มีจำนวนคำ ตั้งแต่ ๒ คำ ขึ้นไป	- ใช้คำตามที่โจทย์กำหนด มีจำนวนคำ ตั้งแต่ ๑ คำ ขึ้นไป	- ไม่ใช้คำตามที่โจทย์กำหนด

ข้อ	คำตอบ
๑	ข
๒	ก
๓	ง
๔	ค
๕	ก
๖	ข
๗	ง
๘	ง
๙	ข
๑๐	ข

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (๒๕๔๗). การคิดเชิงวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน. (๒๕๕๒). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย

หลักภาษา และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.

ลาดพร้าว.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (๒๕๕๕). เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ : วิพรินท์ (๑๙๙๑).

ทิตินา แคมมณี. (๒๕๕๐). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

